

DÉLMAGYARORSZÁG

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

78. évfolyam, 262. szám
1988. november 2., szerda

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

Folytatja munkáját az MSZMP Központi Bizottsága

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága kedden megkezdte a belpolitikai helyzetről szóló jelentés, a párt feladataira vonatkozó javaslat vitáját, amelyet Berecz János, a Politikai Bizottság tagja, a Központi Bizottság titkára terjesztett elő.

A Központi Bizottság szerdán e téma további elemzésével folytatja munkáját, majd megtárgyalja a népgazdaság 1988. évi várható fejlődéséről, az 1989–1990. évi gazdaságpolitika fő vonásairól és eszkozszeréről szóló jelentést.

Szóvivői tájékoztató

Konstruktív vita, a jelenlegi helyzetből való kiút keresésének határozott szándéka jellemzi a Központi Bizottság eszmecseréjét — hangsúlyozta Major László, a KB szóvivője, aki kedden este, még a tanácskozás első napirendi pontjának vitájával egyidejűleg adott rövid tájékoztatót az újságíróknak.

Mint elmondotta: a belpolitikai helyzetről és a párt feladatairól szóló jelentés került elsőként a testület elé. Berecz János öszinte, kritikus és önkritikus hangneme előterjesztésében a mai magyar társadalom valamennyi, közvéleményünket is foglalkoztató problémáját érintette, felvázolva azokat a tennivalókat, amelyek a jelenlegi helyzetünkből való kimozduláshoz szükségesek. Külön szölt a párt legfontosabb feladatairól, amelyeket, mint az ország vezető politikai erejének, a következő időszakban meg kell oldania.

Az előterjesztés természetesen nem kínált kész recepteket, sőt, sok helyütt a gondolatébresztés, a vita serkentésének nem titkolt szándékával közelített bizonyos kérdésekhez. E cél teljesült is — tette hozzá a szóvivő —, hiszen az első napirendi pont vitájában harmincan kértek szót.

A tájékoztatója időpontjára elhangzott felszólalásokat jellemezve Major László kiemelte: a testület tagjai nagy hangsúllyal szöltak arról, hogy újfajta nemzeti közmegegyezést kell kialakítani. Ugyanakkor figyelmeztettek arra is, nem mindegy, mivel, milyen erőkkel szövetkeznek a párt. Határozottan megfogalmazták: a pártnak vissza kell szereznie azt a bizalmat, amely az elmúlt időszakban megfogynakozott iránta. Többen bírálták az előző 15 év során elkövetett gazdaságpolitikai hibákat. Mások ugyanakkor rámutattak: az utóbbi három évtizedet egységben kell tekinteni, s olyan időszakként kell számba venni, amelynek során megalkoztunk egy nyitott társadalommal, elértük mai fejlettségi szintünket.

Az MTI tudósítóinak kérdésére válaszolva Major László elmondta: hogy az egypártrendszer-többszárrendszer kérdéskör is szóba került a vitában. Hozzáfűzte: ennek kapcsán egységes volt a vélemény, hogy a következő pártkongresszusig az országos pártértekezleten elfogadott irányvonalat kell követni, amely szerint aszocialista pluralizmust az egypártrendszer keretei között valósítjuk meg.

Egy másik kérdésre válaszolva szölt arról, hogy mind a beszámoló, mind a felszólalások kiemelték a társadalomban meglévő ér

dekek felszínre kerülésének fontosságát. Mint mondták: a pártnak ehhez alkalmazkodnia kell, sőt egy lépéssel előbb járva segítenie kell e folyamat kiteljesedését. Felelősséggel szöltak a napjainkban nehéz körülmények között élő rétegekről, a fiatalok helyzetéről, a jövőjüket alakító tényezőkről.

Major László bejelentette, hogy a tervek szerint szerdán kerül sor a második

napirendi pont megtárgyalására. Mint mondták, a népgazdaság ideai várható eredményeiről és az 1989–90. évi gazdaságpolitika fő vonásairól szölt jelentést minden bizonnal hasonló érdeklődés, aktivitás kíséri.

A szóvivő utalt arra, hogy a Központi Bizottság ülését követően a rádió, a televízió és a sajtó részletesen tájékoztatja közvéleményünket a testület munkájáról.

Béketalálkozó Budapesten

Az „Együtt a helsinki folyamat továbbvitelére” elnevezésű nemzetközi béketalálkozó céljáról, programjáról tájékoztatták a sajtó képviselőit kedden a Fórum Szállóban.

Barabás Miklós, az Országos Békatanács főtájkára hangsúlyozta: a konferencia jó alkalmat kínál arra, hogy meghatározzák, milyen változtatásokat lehet adni azokra az új javaslatokra, kezdeményezésekre, amelyeket Európában, elsősorban a Szovjetunióban fogalmaztak meg. Az európai béketalálkozó segítséget adhat annak a gondolatnak a felismertetéséhez is, hogy egy országban a nemzetközi életben betöltött szerepében ne a katonai erő, hanem az intellektuális produkció, a gazdasági teljesítmény, az emberi jogok korlátozások nélküli kiteljesedéseért folytatott tevékenység legyen a meghatározó. A különböző országokban tevékenykedő békemozgalmak együttműködésére is alkalmat kínál a találkozó. Fontos, hogy szakítsanak a korábbi rossz beidegződésekkel a konferencián — fejtette ki Barabás Miklós —, s ne a résztvevők politikai hovatartozása, hanem a mondanivalója legyen a megítélésnek a legfontosabb szempont. Ezzel egy újszerű békemozgalmi gondolkodásmód alapjait kívánják lefektetni az európai béketalálkozón.

A rendezvény nyitó és záró plenáris ülése nyitott lesz az érdeklődők számára, s a közbeeső időben az úgynevezett békebazárban és a vitasorokban fejthetik ki véleményüket a béke ügyéért tenni akarók. A konferencia Magyarország bemutatását is szolgálja, ezért az OBT szorgalmazta: november 12-én, szombaton este látogassanak el magyar családokhoz a külföldi résztvevők. Már eddig is számosan jelezték, hogy szöket fogadni a delegátusokat.

A külföldiektől 50 dollár, a magyar résztvevőktől pedig 500 forint részvételi díjat kérnek a rendezők. A korábbi gyakorlattól eltérő

en a repülőjegyet sem fizetik ki senkinek — hangoztatta az OBT főtájkára.

A kérdésekre válaszolva elmondta: a magyar delegációban helyet kapnak a kelet–nyugati párbeszéd hálózata köré, a FIDESZ, az Új Márciusi Front, a Magyar Demokrata Fórum, a Nyilvánosság Klub és különböző környezetvédő szervezetek képviselői is. A román békatanács levélben jelezte, hogy nem kíván részt venni a konferencián. Lengyelországból többféle bekeservezettől, egyházi körökből, ökológiai mozgalmaktól is érkeznek résztvevők. (MTI)

A válasz: nem!

Hétfőn délután 5-től éifélig tartott a JATE-bölcsészkar hallgatóinak ülése, amelyen a Művelődési Minisztériumnak az ismert hallgatói követelésekre adott válaszát vitatták meg. Ott voltak az egyetem vezetői, a minisztérium képviselői, az ország más felsőoktatási intézményeinek küldöttei. Ez utóbbiak arról számoltak be, hogy diáktársaik teljes egészében vagy kiegészítésekkel elfogadják a szegedi bölcsészek álláspontját, s a követeléseknek közösen meghatározott formájú további demonstrációkkal készek nyomatékosítani. Az elmúlt csütörtökön megkapott nyilvános minisztériumi válaszárol a hétfői ülésre megszületett a szegedi operatív bizottság álláspontja. A hétérás vita részben erről szölt, hiszen elfogadásáról kellett döntenie a kari ülésnek.

Az operatív bizottság dokumentuma a következő címet kapta: „Válaszra várra: Mi az oka, hogy Magyarországon a felsőfokú oktatás lábra nem tud kapni?” S úgy kezdődik, hogy az okokat a szegedi bölcsészhallgatók szeptember 28-án kialakított állásfoglalása már tartalmazta, kivéve egyet: „nem tértünk ki arra a beszédmódra, amely általában jellemzi a felsőoktatásról szölt kommunikációt, amely a negatívumokat nem létezőknek, a pozitívumokat pedig már elérteknek deklarálja, amely a lehető legutóbb áll az igen—nem jellegű kijelentésektől, s amelynek legfőbb feladata az információk, gondolatok eltakarlása”. Mivel a minisztérium válasza ebben a beszédmódban fogalmazódott — írják a hallgatók —, ez a beszédmód is az okok közé sorolandó. E bevezető után — szigorúan követve a minisztérium dokumentumának pontjait — részletes

szövegelemzéssel mutatták ki a diákok, hogy ezek a pontok nem világosak, nem egyértelműek, és főképp nem egyetértőek az ő követeléseikkel. Tehát számukra elfogadhatatlanok.

A pontos szövegelemzések egyes, általunk fontosnak vélt következtetéseit idézzük: „Visszautasítjuk az MM-nek azt az érvelését, mely a jól bevált recept szerint külső okokkal kívánja magyarázni a magyar oktatás katasztrofális helyzetét... úgy véljük, a válság kialakulásában nagy szerepet játszott az MM is azzal, hogy engedelmes és passzív partnere volt az oktatást mindig is maradékokból finanszírozó, nem termelő ágazatként kezelő kormányzati politikának... Az MM a restriktív politikára mutogat évek óta, miközben maga is több ízben hozzájárult az oktatás gondjainak szaporodásához... Az MM vezetőinek felelőtlen kijelentései nyomán bizalmi válság van kialakulóban. Aki ebben a helyzetben külső okokra hivatkozik, önnön pozícióját veszélyezteti, saját kompetenciáját vonja kétségbe.”

Az intézményi autonómia, a tanszabadság és az új jogi szabályozás követelésére adott választ azért nem fogadják el, mert „...ellentétben az MM állításával, a tantervutasítás ma is érvényben van... A tantervi irányelvek kizárják a tanszabadság elvének megalószulását, mivel azok nem keretjellegűek, hanem konkrét formában is szabályozzák az intézményeken belüli oktatás belső felépítését”. (A tanszabadság elve azt jelenti, hogy az oktatók szabadon hirdethetnek kollégiumokat, és választhatnak diákokat, a hallgatók pedig választhatnak kollégiumokat és tanárokat.) Mivel tansza-

badtság nincs, sem egyetemi autonómia az oktatás tartalmi kérdéseiben, és mivel nincs világosan kifejtett minisztériumi álláspont ezekben az ügyekben — a válasz elfogadhatatlan. Ugyanezekért: az oktatási törvény módosítása szükséges. Az ideológiai tárgyak oktatásának ügyében — ellentétben a minisztériumi állással — a diákok fönttartják álláspontjukat, miszerint „a marxizmus csupán egy az egyenlők között, akár mint bármely más filozófiai irányzat, akár mint politológiai, közgazdaságtani stúdium”. (A vitában felszólt Kristó Gyula professzor, a kar dékánja; javaslatát, miszerint a tudományegyetemek bölcsészkarain a filozófia oktatása része az alapképzésnek, s a Marx előtti, a marxi és a Marx utáni filozófia oktatására, valamint szociológiai és közgazdaságtani — nem politikai gazdaságtani! — képzésre van szükség, a gyűlés elfogadta.)

A felsőoktatás anyagi helyzete ügyében a hallgatók kijelentették: támogatják a minisztérium törekvését, amely a költségvetési támogatások reálértékének megőrzését célozza — de ennél jóval többre van szükség. „Az Országgyűlésnek felül kell vizsgálnia az oktatás, azon belül a felsőoktatás költségvetési részese-dését.” Ennek növelése elengedhetetlen, a költségvetési struktúra megváltoztatásával. (A vitában a pécsi tanárnépköz kar képviselője azt javasolta, hogy a hadügi tárca költségvetési részese-désének csökkentésével, valamint az apparátusok fenntartására fordított pénzzel lehetne segíteni az oktatásügyön.) Mivel a minisztérium gyakorlati lépéseit elégtelennek tartják, a hallgatók úgy határoztak, a Parlamenthez fordulnak a felsőoktatás anyagi helyzetének javítását célzó javaslatikkal.

A diákok dokumentuma végül leszögezi: bebizonyosodott, hogy „a leghangosabb és legkorrektebb egyéni felépítés sem lehet elégséges arra, hogy áttörje az általánosan elterjedt beszédmód korlátait”.

A kari gyűlés elfogadta a „választ a válaszra”. Megállapodtak, hogy az ország felsőoktatási intézményei — amelyek csatlakoznak a szegedi kezdeményezéshez — a költségvetést tárgyaló parlamenti ülés kezdetekor két-napos újabb demonstrációval figyelmeztetnek a hallgatókat a felsőoktatás nagyobb részese-dését a költségvetésből. A demonstráció formájáról az utiaválasztott operatív bizottság — más egyetemek és főiskolák képviselőivel konzultálva — ezután dönt. Minden más kérdésben is valódi párbeszédet szeretnének, ezért kísérletet tesznek egy Országos Felsőoktatási Szövetség létrehozására, amely megvalósítaná a felsőoktatás mindenkor kizárólagos képviselőtét. A szövetség alapító okiratát — amelyet a szegedi operatív bizottság és az ELTE-bölcsészkar Hallgatói Önkormányzati Testülete elkészített és vitára bocsátott — ismertették a gyűlésen. Az új érdekképviseleti szövetség alakuló üléset még novemberben megtartják.

S E

Tiszán innen,
Tiszán túl

Hűvös, de szép, őszi napsütésben készítette a fotókat Somogyi Károlyné Tápnél, a Tisza két partján. A Tiszán innen hajókat javítanak-építenek a Mahart szakemberei, a Tiszán túl pedig bejáró épül a kompnak, amely a magas vízállásnál lesz praktikus